Ն. 1820 — 1881 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 22 ՍԱԼԸ · 22 ԻՆՃԻ ՍԻՆԷ · ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ ՅՈՒՆՎԱՐ 3 ՍԱԼԸ — Ն. 4820

ԳԻՆԸ ԼԻՐ

Իսթանպոլ իչին սեզոնլիկ մէջիա 10
Ալիքը այ » 5
Իւչ » » 3

Թաշրալար իչին մէջիտիյէ 10
Ալիքը այ » 5
օրթա իւէրլիք պէզէ այիա տիր-

ԻԼԱՆԼԱՐ

Գիրինճի տէֆա իչին սահմանը 3 ղր.
Իքինճի » » » 2 ղր.
Իւչիւնճի » » » 1 ղր

30 ՓԱՐԱ.

Պատգամի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ ԷՐՃԻԵԱՍ

Իրան սրբասքնա գծուրմանան իրանաթ ու իխթիպարթըն սահմանը 5 ղր.
Մէջթուպզար Կ. Յ. Փանոսեան խամինէ կազմըր
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէյնէլէնպիհ-պազարընտա Իրոի խանընտա Ն. 41։

١٢٩٧ ՔԵԱՆՈՒՆԻ ԷՎՎԷԼ ՀԱ · ١٢٩٩ ՍԷՖԷՐ ١٣ · 30 ՓԱՐԱ.

ԻԽԹԱՐ

Էսարը Փարիսին 38ինճի ճիւղիւ պու կիւն չըգմըշտը։

* *

Թուճատան Գըզլարը ճընճը ճիւղիւ չըգմըշտը։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Փարիս, 1 յունվար

Ըէյիսի ճիւմհուրիյէթ, Սալը ճէտիա միւնասէպէթիյլէ սիֆէրայը գապուլ իթտիկի սըբատա, մէթոու պուլունուգլարը հիւթիւմէթէ, Ֆրանսա տէվլէթինին խուլուսունու արզ իթմէլէրինի թէմէնի էթմիշ տիր։

Սէն չէհիր էմինի, այանտան Մ. Հէրօլտ ֆիւճէթէն վէֆաթ իթմիշ տիր։

Թունուս, 1 յունվար

Ֆրանսա էլչիսի Մ. Բուսթան, պու կիւն ավէթ վէ միւսասէլէթ իյլէմիշ տիր. միւսիսիլէյհ ալգըլայը իլէ գապուլ օլունմուշ տուր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Իրան վէ Ավսթրիա վէ Ամէրիգա տէֆիրլէրի իլէ Արմանէա մնասլահթկիւզարը տիւնքի կիւն Գապը Ալիսէ կէլէրէք խարիճի նազըրը տէվլէթլու բաշա հազրէթլէրի իլէ միւլագատ իթմիշլէր տիր։

Գապը Ալի միւթէրճիմի էվէլի մուավինի ճէմիլ բաշա գատէ իղղէթու Բէշիտ պէյին իսթիֆաթը մէմուրիսէթ իյլէտիկի իշիտիլիսը։

Մէէմուրին մանաշթընտան թաշրատա օլան էմրաքլարը վէրկիլէրինէ մահուպէն, վէ իրատ վէ մատրաֆ թարիգի իլէ գայտ իտիլմէքտէ իտի իսէ տէ, պէշ օն կիւն տիւր պու գարարըն ֆէսխ իտիլտիկի, վէ թաշրալար իչին իրատ վէ մատրաֆ վէճհ իլէ մաաշ գապուլ իտիլմէմէքտէ պուլունուղու իշիտիլմիշ տիր։

Մէքթէպի միլքիյէնի շահանէտէ պու քէրրէ էենիտէն աշըլան սընըֆը հիտատ մուալիմիկինէ մէքթէպի ատլթանիսէ մէրպութ միւղա մի հէնտիս մէքթէպլէրինտէն նէշէթ իտէն Գօճաճեան էֆէնտի իմայէսին օլունմուշ տուր։

Մաղրուգ Բրօվանս նամ վաբօրան հիյնի շիքէսթինտէ իչինտէն տէնիզէ սաթըլան պիր ֆրչը պուլունուպ, լիման իտարէսինէ կէթիրիլիր, վէ մուտէէնէ իտիլտիքտէ, Տէրսաատէթէ տուխուլմէմէնու էճզաեը նարիճէտէն լաղըմ ֆիթիլի օլուղու թէպէյէիւն իթտիկի իշիտիլմիշ, վէ մէղքիւր ֆիթիլլէր կիպի տահա օլուպ, Էվրօքատան վաբօրան հիյնի վիրուտինտէ նասըլ իսէ չէգարըլմազա վագըթ պուլունմաճարագ, վաբօրատա գալմըշ օլմասը մէլհուզ պուլունմուշ տուր։

Իթալիա ոէֆարէթի իքինճի թէրճէմանը Մ. Կրազպութինին մատամասը, մատամ էլէնի Կրազպութիյէ իքինճի բիւթպէ Նէֆազաթ Նիշանը իհսան պույրուլմուշ տուր։

Արնավուտլուգ ճիհէթի իսլահաթընա մէէմուր ֆէվգէլատէ դօմանանլըգ մայէթինտէ պուլունան միրիվա Հաճը Օսման բաշա Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

Հանեա ֆբրգայը ասքէրիյէսինէ մէէմուր մրրիվա Շէրիֆ բաշա տախի Էտիրնէյէ կիթմէք իւզրէ Իսթանպոլա կէլմիշ տիր։

Էվվէլքի կիւն, սալը ճէտիա միւնասէպէթիյլէ, Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Թիսա, Իսթանպոլտա մուդիմ Ֆբրանսըզ թէպասաընը դապուլ իթմիշ տիր։

Լա Թիւրքիտէ օղունտուղունա կէօրէ, Տէրքօսունունուն Պէյօղլունա կէթիրիլմէսի իչին լաղըմ կէլէն ինշաատ վէ ամէլիյատը հագգընտա պիր շիրքէթ թէշքիլի նիյէթիյլէ, Էվրօքատա կիթմիշ օլան թէրնօ պէյին թէշէպպիւսատը հիւսնիւ խիթամ պուլարագ, Փարիս մէյտանը գումբանէսասը վէ Փարիս վէ Հօլանտա վէ Տէրսաատէթ պանգալարը յլա սայիր պանգալարըն տախի պու իշտէ իշթիրաք իտէճէքլէր վէ միւմայիլյհ թէրնօ պէյին կէլէճէք հաֆթա Տէրսաատէթէ վիրուտի պէքլէնիլմէքտէ իմիշ։

Օտէսատա էհլի սերվէթինտէն պիրի, Ինկիլթէրրատա պիր ճոքթ (թէնէզզուհ կէմիսի) սըրարրշ իտէր։ Կէշէնլէրտէ կէմի խիթամ պուլուպ Օտէսատա կէթիրմէք իւզրէ, Պէրթէն նամ դաբուտան թէահհիւտ իտէր, վէ քէնտիսինտէն պաշգա, իչի թայֆէ իլէ, եզա չըգար վէ 78 կիւն տէնիզտէ չայգալանարգատան ոօնրա, տիւնխթանպօլա միւվասլէթ իտէր, մէղքիւր կէմինին իսմի «Ֆրէտէրիգա» թէսմիյէ օլունմուշ, վէ 13 թանէլաթօլուգ եանի պիւլիւք մավունալար գատար իմիշ։

Շիմտիյէ գատար պէօյլէ ուֆաճըգ պիր կէմինին ինկիլթէրրատան իսթանպօլա եալընըզճա կէլմիկինին վուգուի իշիտիլմէմիշ տիր։

Ֆէրիգանը քիրատատան Վէլի Ռիզա բաշա հազրէթլէրի, Ֆրէսնէ գումբանէսասընըն «Ժիւնօն» նամ վաբօրայլա Սէլանիքտէն Տէրայիյէհէ միւվասլէթ իյլէմիշ տիր։

Ճումատա կիւնիւ գատընը պիրի Ուզուն-Զարշըտա պիր տիւքքանճըտան էշեա սահթը ալրպ, գալպ պիր Ռուս գայմէսի վիրտիկի սըրատա, բոլիս թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆթ օլմուշ տուր։

Եունանիսթանտան մէմալիքի Օսմանիյէսէ կէօնտէրիլէն մէքթուպլար, պուրատա թէվզի օլունմաեբպ, Եունանիսթանա կէրի կէօնտէրիլմէսինի Ֆար եաղբեօր։

Մ. Լէօնիտաս Պալթաճի, կէչէն հաֆթա տային վէքիլէրիյլէ, Պանդը Օսմանի տիրէքթօրլարընա միւքէմմէլ պիր զիեաֆէթ քէշիտէ իյլէմիշ տիր։

Էվվէլքի կիւն Ռուսիա մասլահաթկիւզարը Գապը Ալիյէ կիտէրէք, պաշ վէքիլ Սայիտ բաշա հազրէթլէրի իլէ ուզուն պիր միւլագատա պուլունմուշլար տուր։

Իքի Ինկիլիզ գաբիթալոսթ (սերմաեէտար) Սիվէյշտէ պիր տիկէր գանալ քիշտընա թէշէպպիւս իթմէքտէ իմիշլէր։

Մըսրտա ասարը արապկէյի գատիմէնին հըֆզը իչուն էվգաֆ նազրը Մէհէմմէտ Զէքի բաշա բիեասէթինտէ պիր գօմիսիոն թէշէքքիւլինէ էմր օլունմուշ վէ Մահմուտ Սամի վէ Մուսթաֆա Ֆէհմի բաշալար վէ Մահմուտ վէ Իսմայիլ Ֆէրէքի պէյլէր իլէ սայիր այթը զաթ ադա թային գըլընմըշ տուր։

Պու գօմիսիոնուն խըզմէթի, սէնաաթ վէ էտէպիյաթ ֆագիլտէսի իլճուն շու ասարը թէլէֆ իտիլմէմէսի զըմնընտա մէարիֆ նէզարէթիյլէ մինխապէրէտէն իպարէթ պուլունուեար։

ՍԻՎԷՅԻՇ

Սիվէյշտէ վուգու պուլան պիր արպէտա հագգընտա, աթիտէ մուհարբէր թաֆիսիլաթ, Լէվանթ Հէրալտ զազէթասընտան նագլ օլունմուշ տուր։

Սիվէյշ, 17 դեկտ.

Սիվէյշ ճիվարընտա վաղը գանալ իւզէրինտէքի միւթէհարիք քէօրիւտ պուլունան սրհհիեէ մէէմուրլէրինէն Իթալեալը Սիբէլինի նամ քիմէնտէ տիւնէյի կիւն Մըսրը ասքէրինտէն օլուպ, գարաղըլ պուլունան պիր նէֆէրին նաշընը պուլմուշ տուր։

Նաշ մուաեէնէ օլունտուգտա, նէֆէր պիր թիւֆէնք գուրշունու իլէ իթլաֆ օլունտուղու անլաշըլմըշ տուր։

Մէէմուրու մէրգումա տէրհալ հիւքիւմէթ գօնաղընա ազիմէթլէ քէյֆիյէթի խապէր վիրմիշ, վէ Սիվէյշ մուհաֆըզը Ռէուֆ բաշաեա պէեանը հալ իթտիքտէն սոնրա, մուհաֆըզ մուավինի Բաշիտ պէյլէ պէրապէր ճէնազէնին պուլունտուղու մահէլլէ մէէմուրլարը կէթիրմէք իւզրէ գօնագտան չըգտըղը սըրատա հավլիտէ պուլունան ասքէրլէր ըէֆիգլէրի մէրգումա թարաֆընտան գաթլ օլունտուղունու իստտա իլէ իւզէրինէ հիւճում իթմիշլէր տիր։

Գիր գաշ կիւն էվվէլ, Սիվէյշտէ, Մըսրը պահրիեէ զապիթանընտան պիրինին տախի նաշը պուլունուպ մագթուլէն վէֆաթ իթտիկի գարայլն իլէ միւսպիթ օլտուղունտան, վէ հալեա թաթիլ պուլունմատըղընտան, ասքէրլէր պու սէպէպլէ տախի հալը հէեէճանտէ իտիլլեր վէ գաթիլլեր էճնէպի օլտուգլարընա զահիպ օլմուշլար իտի։

Մագթուլ օլան նէֆէր, պիր ի.քի կիւն էվվէլ, մէրգումա Միբէլինինտէն պիր մատտէյի ճիւզիեէտէն սոլայը շիքայէթ իթտիկինտէն, մէրգումուն գաթլ օլունտուղունա զանն հասրլ օլմուշ իտի։

Սիվէյշ մուհաֆըզը, տէրհալ մէէմուրլար իլէ պէրապէր եէթիշիպ, մէրգում Սիբէլինի գուրթարմըշ, վէ գօնաղըն իւթ գաթընա չըգարմըշ տուր։

Իթալիա գօնսօլոսու, պու քէյֆիեէթի իսթիխպար իթտիքտէ, գանչէլէրի օրան Մ. Մօրինօեու պիր գավաս իլէ գօնաղա կէօնտէրմիշ իսէ տէ, ասքէր, պունլարընը գօնաղա տուխունինի մէնն իթմիշ տիր։

Գօնսօլոս, թէքրար պունլարը իյզամ իթմիշ իսէ տէ, ասքէրին մուխալիֆէթի իւզէրինէ, Սիբէլինինին հաեաթը մուհաֆըզը մէմէքէթին հիմաեէսինէ թէրք իյլէմիշ տիր։

Ագշամ իւզրէ, մուհաֆըզ թարաֆընտան օլունան տավէթ իւզէրինէ, գօնսօլոս Մ. Վէթիո գօնաղա կիտիպ, Իթալիա թէպասընտան օլան Սիբէլինիի պէրհաեաթ պուլմուշ տուր։

Ագշամ իւզէրի, մագթուլ նէֆէրին ճէնազէսի Սիվէյշէ նագլ իլէ տէֆն խտիրմիշ տիր։

ՊԱՊՊ ԱԼԻ ԻԼԷ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Պուլկարիսթանտա պուլունան Օսմանլը գօմիսէրլէրինտէն պաղըսքընը Տէրիսաատէթէ ավտէթ իթտիքլէրինի պունտան էվվէլ եազմըշ իտիք։ Պունուն սէպէպլէրինէ տայիր Խարիճիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի թարաֆընտան Գէրլին ահտնամէսինէ վաղը իմզա իտէն տէվլէթլէր նէզարինտէ պուլունան սիֆէրաեբ Սալթանաթը Սէնիյյեեէ իրսալ պույրուլան պիր գբթա թահրիրաթը ումումիեէ, օլ պապտէ իյզահաթը լաղըմլի իթա իթմէքտէ օլտուղունտան, պէր վէճհի զիյր թէրճէմէ վէ պէեան իտէրիզ.

Տէրիսաատէթ, 17 Նոյ.

Օֆիատան ալտըղըմըզ լայիհալարա նէզարէն, հիւքիւմէթի Սենիյյե իլէ Պուլկար հիւքիւմէթի մէմուրլարընտան միւրէքքէպ օլան գօմիսիոն, միւշքիւլաթը ազիմէեէ թէսատիւֆ իթմէքտէ տիր։ Գօմիսէրլէրիմիզ, մէմուրիեէթլէրինին իճրասընտա մուխալիֆէթի միւթէմատիէեէ, վէ հագգանիեէթէ մուղայիր խէեալի ինատալարա թէսատիւֆ իտիեօրլար։

Պէրլին ահտնամէսինին 12 ինճի պէնտի ահքեամընճա, Պուլկարիսթանա թէրք իտիլէն արազիի էմիրիեէ հագգընտա, Պուլկար գօմիսէրլէրի իթիլաֆա մահէլլ պրագմաեաճադ պիր թագըմ իտտասլարա գալգըշմըշլար տըր։

Էֆքեարլարընը իլէրի սիւրմէք իչին, մէղքիւր գօմիսէրլէր, մէղքիւր ահտնամէսինին ահքեամընը իճրա մատտէսինի, իմարէթ մահքեմէլէրինին գարարընա թաաիգ իթմէկէ գատար վարըեօրլար։ Էմրաքը մէղքիւրե հագգընտա հիւքիւմէթի Սենիյյեսին իոթիրտատ իտէպիլէճէկինի մէհաքիմի մէղքիւրե թայեին էյլէեէճէք տիր։ Պու կիպի իտտասլար հագգընտա պէեանը միւթալաա վահի օլուպ, մագսէտ վէ էհէմմիեէթլէր, աղ պիր շէյ իլէ մէյտանա չըգար։ Պինաէն ալէյհ, պլատաեէթինտէն պէրու մէյտանա չըգարըլան պու կիպի միւշքիւլաթ իւզէրինէ, 20 այ կէչտիկի հալտէ, հիչ պիր սէմէրե հուսուլէ կէլմէտիկի պէեանլէ իթթիֆա օլունուր։ Բէվզի ահվալէ նէզարէն, գօմիսիոնընն, քէնտիսինէ թէմտի օլունան սայիր մէմուրիեէթլէրտէ տախի այնի միւշքիւլաթա թէսատիւֆ իտէճէկի միւշահատէ օլունմագտա տըր։

Ահվալը մէղքիւրէյի, նէզտինտէ սէֆիր պուլունտուղունուզ տէվլէթին խարիճիեէ նազըրընա պէեան պուեուրմանըզը ըէճա իտէրիմ։ Պունտան տօլայը հիւքիւմէթի Սենիյյեեէ թէրէթթիւպ իտէն ճէսիմ զարարլարը, խարիճիեէ նազըրը հազրէթլէրինէ իֆհամ իլէ, գօմիսիոնուն տիւշար օլտուղու միւշքիւլաթտան գուրթուլմասը լիւզումու մատտէսինի թէրվիճ իթմէնիզ լաղըմ տըր։

Միւթալաաթը մէղքիւրետէքի հիսսիեաթը հագգանիյեէթ վէ ատալէթբէրվէրանէյի նազարը տիգգաթա ալարագ, Պուլկար գօմիսէրլէրինին իթթիֆաք իթտիքլէրի մուխալիֆէթ մէսլէքինէ պիր նէթիճէ վիրմէք իւզրէ, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինէ թէպլիղաթը լաղըմէնին իճրասը իչին, Սոֆիատա պուլունան մէմուրլարընա էվամիրի լաղըմէ իթա իտիլէճէկինի իւմիտ իյլէմէքտէ թէրէտատիւտ իթմէմէքտէյիզ։

Իզզ
ԱՍԻՄ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պիթթապի հէր քէսին մէրագընը տավէթ իթմէքտէ օլան չէյ, Սրբազան Պատրիարք հազրէթլէրի խիթիֆասը իլէ, Սիս կաթողիկոսուղու մէսէլէսի նէ՞ օլտու վէ նէ՞ օլճագ տըր, անը անլամագտան իպարէթ պուլունմագտա տըր։

Պաղը ղազէթալար, պիթթապի, էհալիմիզտէ հիւքմ իթմէքտէ օլան ալտանըլըճըլըզը պիտիքլէրինտէն, քէնտի էֆքեարլարընա մութապգվէ եախօտ տայիմա իշի պիրէր թարաֆտան բարլագ վէ թէսէլլիպախշ սուրէթտէ հավատիսլէր, հէր վագըթ եազմագտա, վէ խալգըմզատան չօգլոր տա, մէղքիւր ղազէթալարտա, եիւզէրճէ վէ պինէրճէ եալան կէօրմիւշ, վէ եալան օլտուգլարը տա սոնրատան անլամըշ օլտուգլարը հալտէ, եինէ էօյլէ եալանլարը վէ չարլթանլըգլարը օգումագտա, ինանմագտա վէ էհէմմիյէթի վիրմէքտէ տիրլեր, արթըգ պու եալանա ինանմագլըգտա իւշ տէօրթ սէնէտէն պէրու միլլէթիմիզտէ պիր խույ վէ պիր թապիաթ օլտու, պունուն էօնիւ գօլայլըգլա, վէ էօյլէ պիր գաշ սէնէ զարֆընտա ալընամաեաճագ տըր, վէ պունտանտա պիւյիւք պիր զարար վէ թէհլիքէ օլամազ։

Իսթիֆա մէսէլէսինէ կէլինտիքտէ, իշ շիմտի զիեատէ չարարըզլանմըշ տըր, տիւզճէ Մբսբրա բիրինճէ կիտէր իքէն, էվտէքի պուլզուրան տախի օլտուգ. նէ օլաճաղընը վագտա քիմսէ պիլմէզ, լաքին չալըշան տախի եօգ տուր, երեսփոխան էֆէնտիլէր ույգուտտա տըրլար, վէ դիւանապեա էֆէնտիլէրին տէ աղա բաշա քէյֆի կէլմէմէշ օլտուղունտան, մէճլիս պիլէ տավէթ իթմէմէքտէ տիրլեր, վէ հէլէ իւշ սէնէ խեեալաթ մասալարըյլա միլլէթի ալտանմըշ, վէ Բաթրիգ հազրէթլէրինին տէօրթ թարաֆը սարմըշ ագբլ հօճասը օլմուշ, վէ ատէթա միլլէթ տիմէք քէնտիլէր տիմէք կիպի, տէսրօթճասընա հէր իչի իւհտէլէրինէ ալբպ ուֆաճըգ ագբլարը դութուսունա սըղտըրմաեա չալըշարագ, էզիպ խարապընը մուճիպ օլմուշ պուլունան դիլտն ֆէլլը մենծ տղալար իսէ, բիլիճ կիպի պիրէր թարաֆա սիվիշէրեք, Բաթրիգխանէեի տէ Բաթրիկի տէ մէյտանտէ պըրագմըշլար տըր։

Սիս կաթողիկոսուղու մէսէլէսինէ կէլինճէ, իքի թարաֆտա տախի խօտալինլիք հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, վէ իքի թարաֆ տախի խալիսէթ իւզրէ մէյտանտէ կէլմէքլիկէ էմնիյէթ վէ ճէսարէթ իտէմէտիքլէրինտէն, կիւնտէն կիւնէ կէրկիլէնմէքտէ տիր, հէման ինայէթ Ալլահտա՛ն։

* *

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՄ

ՆԱԽԱԳԻՏԵԼԻՔ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ԲՆԱԿԱՆ ԻՐԱՑ

Թարգմանութիւն Կարնոյ Աղէ. Դպրոցի աշակերտաց

Ընթերցանութեան արժանի գրքոյկ մ'է, և կրնայ նոր տարուց առթիւ խիստ յարմարապէս իբր նուէր գործածուիլ։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով, և Ղալաթիա, Զագրբեան Եարութիւն էֆէնտիի Թղթավաճառանոցը թիւ 16։ Գինն է 60 բարա, շատ գնողներուն սովորականէն աւելի զեղչ կ'ընայ։

. . . Խմբագիր,

Հետեւեալ նամակը, որուն մէկ օրինակը Մասիսի Եարգ. խմբագրութեանը խրկուած է, հրատարակելիդ կը խնդրեմ։

Վերոյիշեալ Դաստիարակութիւն անուն գրքոյկի ծանուցագիրը՝ որքանի օրերէ անտի ինչպէս Ձեր պատուական լրագրոյ՝ նոյնպէս և այլ ազգային թերթերու մէջ կը տեսնուին միեւնոյն պարունակութեամբ. սակայն փափաքելի էր մեզ գիտնալ թէ՝ Մասիսի խմբագրութիւնը ի՞նչ դիտումով ջնջած է «և Ղալաթիա, Զագրբեան Եարութիւն էֆէնտիի Թղթավաճառանոցը թիւ 16» պարբերութիւնը։

Նորին արժանապատուութիւնը կը բարեհաճի՞ արդեօք այս մասին բացատրութիւն մը տալ մեզ։

Եարութիւն Զ. Զաքրեան

22 դեկտ. 1881, Ղալաթիա

ՆԷՎԻՅԷ

ՄԷՀՍ.ՔԻՄ

ԳԻՐ ՄՈՒԶԻԳԱ ՄԷՐԱԳԼԸՍԸ

Գու սէրնամէ իլէ Բարիզին Լը Թրիպիւնալ Իլիւսթրէ ղազէթասընտա աթիտէքի ֆըգրա կէօրիւլմիշ տիւր.

Մէվզուի պահսըմըզ օլան մէսէլէ պիր ագօրտէօն (քէօրիւքլիւ մուզիգա) սիրգաթընտան իպարէթ տիր քի, Հիբօլիթ Բիու խսմէյէ պիրիսինէ ազվ օլունմագտա տըր։

Շահիտլէրտէն պիրի վուգուի հալի մահքէմէ հուզուրունտա պէր վէճհի աթի նագլ էյլէմիշ տիր.

«Ֆիրալամըշ օլտուղումուզ պիր պագդալ տիւքքեանընբն իչինին էմվալ վէ մէֆրուշաթընը տախի միւսթէճիրի սապգը պուլունան Սէն-Ժէրմէնտէն սաթըն ալմըշ օլտուղումուզտան, մէրգումուն պըրագմըշ օլտուղու էշեա միեանընտա պիր տէ ագօրտէօն պուլտուգ։ Պէնտէնիզ պու չալղը իլէ ահէնկ իթմէք պիլմէզ իտիմ իսկ տէ, իշպու պահթատան պիլ իսթիֆատէ էօյրէնմէկէ նիեէթ իթտիմ։

«Պիր գաչ կիւն սոնրա մատամ Ժէրմէն կէլիպ զէվճէմտէն ագօրտէօնու իսթէր, զէվճէմ, պէնիմ անճագ պիր չարեէք սաաթ գատար տիշարտա գալմագ իւզրէ կիթմիշ օլտուղումու պէեան իլէ, միւտէթի դայպուպէթիմտէ ագօրտէօնու վերէմէեէճէկինի սէօյլէր իսկ տէ, մատամ Ժէրմէն ագօրտէօնուն գօճասընբն մալի օլտուղունու տէրմիեան իլէ հէման քէնտիսինէ իատէսինի իտտաա իյլէտիկինտէն, զէվճէմ տախի ըէտտէ մէճպուր օլուր։ Օլ էնատէ ագօրտէօն իշպու միւքեալէմէնին վուգու պուլտուղու մահէլլտէ պիր մացանընբն իւզերինտէ պուլունմագտա իտուկինտէն, մատամ Ժէրմէն քէմալի խրշմ իլէ մացաեա տօղրու սբշրաեբպ ալմագ իսթէր, զէվճէմ տախի գօշուպ ագօրտէօնու • պիր թարաֆընտան եագալամսընբ, պիր թարաֆտան մատամ Ժէրմէն վէ թարաֆը տիկէրտէն զէվճէմ չէքմէքտէ օլտուգլարընտան զէվալը ագօրտէօն պու էնատէ պիր չօգ զարիպ սէօյլէր չըգարբը։

«Իքի գատընլար պէօյլէճէ պիր վագբթ օղրաշբրլար իսկ տէ, մատամ Ժէրմէն զէվճէմտէն գուվվէթլի իտուկինտէն, ենու գաբուեա գատար կէօթիւրիր. վէ օրատա եէնիտէն պիր գուվվէթ ալարագ էօյլէ պիր սուրէթտէ չէքէր քի, իքիսի պիրտէն ագօրտէօնու պրագբզպ սբրթ իւսթիւ տիւշէրլէր։

«Իշթէ պու արատա, պու միւսիւ (սարիգ Բիու) սօգագտան կէչմէքտէ օլտուղունտան, եավաշճա ագօրտէօնու ալբպ, սբգբշմբշ օլան ալապալարընբ արգասընտան զայպ օլուր։»

Բէեիս —Իշխիեօրմո՞սսուն, Բիու։

Բիու —Էվվէթ էֆէնտիմ, սահիհ տիր, ագօրտէօնու օրթատան գալարբրտրմ։

Բէեիս —Օրթատան գալտբրտրը՞ն մը, ագօրտէօնուն գավկա իթմէքտէ օլան գատընլարբն էլինտէն տիւշտիւկիւնիւ կէօրմիշ իտին։

Բիու —Էվվէթ էֆէնտիմ, ֆատգաթ էօյէ պիր ֆբրսաթ տա։..։

Բէեիս —Նէ՞ եաբաճագ իտին ագօրտէօնու, սաթաճա՞գ մը իտին։

Բիու —Խաեբը էֆէնտիմ, նիեէթիմ ահէնկ իտէրէք էյլէնմէք իտի։

Բէեիս —Զալմասընը պիլի՞րմիսին։

Բիու —Քէնտի քէնտիմէ էօյրէնէճէքտիմ։

Բէեիս —Հայտէ, ուզսթմա՛, նիեէթին սաթմագ օլտուղունու իդրար է՛թ։

Բիու —Պէլքի էօյրէնէմէզսէմ, նիհաեէթ սաթբպ տէֆ իտէր իտիմ։

Եու խալիսէթինէ բաղմէն, վէ հիչ պիր սապուգասբ սէպգաթ իթմէմիշ օլտուղունտան մահքէմէ մէրգում Բիուեու ալթը կիւն մոհպուսիեէթէ հիւքմ էյլէմիշ տիր։

Տ.

—

ԹԷԼԷՖՕՆ

Բարիստէ նէշր օլունմագտա պուլունան Լ. Մ.-ԷԷ Բ.Բ.-ԷԷ նամ միւզիգա բիսալէսինին սոն նիւսխէսինտէ շու աթիտէքի շայեանը տիգգաթ պէնտ կէօրիւլմիշ տիր.

Թէլէֆօն վասրթասբյլա թէսթրօ տիւնէմէք իճատընբն Եանգ Էլիզէ (¹) սէրսաեընտա պուլտուղու մուվֆֆագբյեէթ, չիմտիեէ գատար վուգու պուլան սէրկիի ումմիվլէրտէ էմսալի նամէսպուգ սուրէթտէ միճէսսէմ վէ շայեանը թէհայեիւր տիւր, պագբ կիճէլէր, ուսուլու մէվզուա մուճիպինճէ իքի տագբգա զարֆընտա պու պահթա նայիլ օլապիլմէք իչին, 4000ի միւթէճավուղ զէվաթընը մէգքիւր սալօնուն էթրաֆլարընտա սօլաշաբգլարը, վէ հաթթա պիր տէֆա կիրէպիէնէրին, պիր տահա տիյնէեէպիլմէք իւմիտիյլէ կիճէնին սօնլարընտա տօղրու թէքրար կէլիպ, իսթիմա տրզուսունտա պուլունանլար սրասընտա սբգբշբպ պէքլէտիքլէրի կէօրիւլմիշ տիր։

(¹) Կէչէնէրտէ Բարիստէ քիչատ օլունան էյէքթրիք էքզբօզիսիօնունուն մահհէսի տիր։

Էքզբօզիսիօն իչին վաղ օլունան թէլէֆօն խաթթը, բէք չօգ նօգթաի նազարլար իլէ, զաեէթլէ շայեանը տիգգաթ օլուպ, չիմտիեէ գատար պունուն միւքէմմէլլիկի տէրէճէսինէ վասբլ օլունամամբշ իտի, վագաա էվվէլճէ օլունան թէճրիւպէլէրտէ թէք սէպի պիր չարդբեբ թէլէֆօն վասբթասբյլա ուզագտան իչիտէպիլմէքտէ իտիք իսկ տէ, չակբլարբն եախօտ չաղբրանլարբն սաեբսբ արթբրբլտբղբ կիպի, կէլէն սէս զաեէթ դարբշբգ վէ պօղուսնուգ պիր հալ քէսպ իյլէմէքտէ իտի, իշթէ պիրինճի տէֆա օլարագ պու միւշքիլաթ հազվ, վէ մէսէլէի մէգքիւրէ քեամիլէն հալլ օլունմուշ տուր։

Իշպու խաթթըն վաղը, էլէքթրիք էքզբօզիսիօնունուն ումմումի գօմիսէրի Մ. Ժօրժ Պէրժէ թարաֆընտան թասավվուր օլունուպ, բօստա վէ թէլէկրաֆ նէզարէթի թարաֆընտան տա թէշվիգաթը ֆաիգաեա մազհար օլմուշ տուր։ Կէչէն յունվար տեբնընբ իպթիտասընտան իթիպարէն, Մ. Անթուան Պրէկէ նամ կէնճ վէ մահիր էլէքթրիք ուսթատը, թասավվուրու մէգքիւրուն իլք թէճրիւպէլէրինի հաղբրլամագտա օլտուղու կիպի, թէլէֆօն գումբանիայը ումումիսի թարաֆընտան տախի, մէգքիւր գումբանիանընն միւհէնտիսի Մ. Բլէման, գօմիսէրի ումումիմ մուավէնէթ իթմէք իւզրէ էմր ալմըշ օլուպ, պու զէվաթը ղայրէթքէշանընն հիմմէտ ու մէսաեիսի սաեէսինտէ շիմտիքի ուսուլու ճէտիտէ քէշֆ օլունարագ, հէր քէսին պատիի թէշէքքիւր վէ մէճունիյէթի օրմուշ գուր։

Սամիուն սալօնունա կիրէմէէն պագը զէվաթ, պէլքի սէտա վէ մուզիգանընն ղայրը միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ ագս իթմէքտէ օլտուղու էֆքեարընա զահիպ օլմագտա տբրլար, թէլէֆօնուն հիյնի իճատընտա, վագաա սէտա մատէն սէսի կիպի չաթլագ պիր սուրէթտէ ագս իտէպիլմէքտէ իտի իսկ տէ, չիմտի պու հալլ օլունմուշ օլուպ, էննադիք սէպէր տախի, էն գուվվէթլի սէսլէր կիպի, շայեանը թէհայեիւր պիր նէզաքէթլէ իչիտիլէպիլմէքտէ տիրլէր։ Սամիուն սալօնունտա պուլունանլար չօգ տէֆա օրէրա թէաթրօսու ագթրիսլէրինտէն մէշհուրէ մատմազէլ Քրօսուն օլ նաղիք սէսինի, եանլարընտա տբր կիպի, քէնտի պէլաղէթի ղարիպէսիյլէ իչիտէպիլմիշ տիրլէր, հաթթա թէլէֆօն վասրթասբյլա սուրէթի իսթիմա, թէաթրօնուն իչինտէ պունլունմագտան տահա թատիր վէ տահա պէլիզ օլմագտա տբր, չունքի թէլէֆօն, սէտաեբ զանն իտէրսին պիթթասհիհ, վէ պիր հիսսապ իլէ նագլ էյլէմէքտէ տիր։ Օեունճունուն նէֆէս ալմասբ վէ էն ուֆագ պիր հարաքէթի պիլէ իչիտիլէպիլմէքտէ վէ պալէթլէր հէնկեամընտա, բագս իտէնլէրին աեագլարընընն սէսի վէ թէպտիլի մահէլլ էյլէմէքտէ տիր քի, ինսանընն քէնտինին տէ էլ չբրմաեա պիր հավվէսի թապիսի կէլմէքտէ տիր։

Բէրտէնին գաբալը պուլունտուղու անթրագթլար էնասընտա, թէաթրօ սալասընբն օլ գարբշբգ բաթբրթբսբ էօյէ ղարիպ պիր սուրէթտէ իչիտիլմէքտէ տիր քի, ինսան կէօզիւնիւ գաբատա, քէնտինին թէաթրօնուն սալօնունտա զանն իտէր, էկէր պու արա թէլէֆօնուն ուճու պիրազ գուլագտան ինտիրիլիպ սոնրա եինէ եագլաշտրբլսա, լօճատան չբդբպ իքի տագբգա սոնրա ավտէթիմիզտէ տէ տուլղու հիսսա իտէր իսկ, այնի հիսսիեաթ հասբլ օլմագտա տբր։

Նասբլ քի տիւրպին իլէ կէօրիւլիւր իսկ, էօյէ տէ թէլէֆօն իլէ իչիտիլմէքտէ տիր, էկէր ուլում ու ֆիւնունուն թէրագբսը սաեէսինտէ, աղ վաղբթատան պիր տէ ուղագտան կէօրէպիլմէք իչին ֆօԹՕֆնա մուլիք օլուր իսկ, դբշբն գարլը կիճէլէրինտէ, թէաթրօեա կիտէճէք եէրտէ, օտամբզտա աթէշին եանընտա բահաթճա Օբէրա թէաթրօսունուն օեունլարընտա հաղբը պուլունապլէճէկիզ, պիրազ սապը իտէլիմ...։

ԻԼԱՎԷ

Լա Միւղիդ բօբիւլէրին մուհարբրի Մ. Հանրի տբ Բարվիյ, պիր տէ ֆօԹՕֆնուն իճատբյլա կիճէլէրի սօղուգտա տիշարբ չբգմաեբպ, օտասընտա բահաթճա թէլէֆօն վա-

---

(126)

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

զաթընբզա, պէլքի իսթէեէրէք եախօտ իսթէմէեէրէք, պիլէրէք վէ եախօտ պիլմէեէրէք եանլբշ մալիսմաթ վիրմիշ օլուրլար։

Մէրգում իսթիեար կէօզլիւկիւնիւ եէնիտէն սբգբշտբրարագ, մէզքիւր թարիխտէ գապուլ օլունմուշ պուլունան չօճուգլար էսամիսինի, եօգարտան աշաղբ կէօղտէն կէչիրտի։

—Օհ, —տէյի պաղբրտբ մէրգում պիրտէն պիրէ պագբշտբրմագտան վաղ կէչէրէք, —արթբգ պու տէֆա տօղրո՛ւ տուր...։

—Պուլտունուգ ինշաալլահ, էօյլէ՞ մի էֆէնտի։

—Էվվէթ էֆէնտի... —Էլէեէ՞(¹), նասբլ քի վագթիյլէ, եանի, չօգ էսկի զէման ֆէյլէսօֆլարընտան պուլունան Արշիմէտտէ պէօյլէ տէմիշ տիր։

Վէ պաշլատբ մէրգում, պուլտուղու մէզքիւր էսամիեի եիւքսէք սէս իլէ օգումաեա,

—«1828 սէնէսի դեկտեմբերին 29 ու, —սապահբն սահաթ իւչիւնիւ գբրդ եէտի տագբգա կէչէրէք»,— ֆէնա պիր հավատա, —չէտիտ գարեաղմագտա իքէն, —պէքճի, տօլապբն(¹) վուրուլտուղունու իչիտիր, վէ սաղլամ վիճուտլու պիր էրքէք չօճուգ վաղ իտիլմիշ օլմասընը կէօրիւր.—չօճուղուն գունտաղբ պաեաղբ պէղլէրտէն իտի իսկ տէ, ղայէթլէ թէմիզ սուրէթտէ իտի.—գունտաղը իւզէրինտէ տիքիլմիշ պիր քեաղբտ վար իտի.—մէզքիւր քեաղբտբն իւզէրինտէ տախի Ժ. Հ. հարֆլէրի իլէ, 1828 վէ դեկտեմբեր 29 եաղբլմբշ իտի։»

(¹) Մէզքիւր խայրաթխանէէն, իսլամ զօնագլարընտա, հոբէմ իլէ սէլամլբգ աբասընտա տէօնէր պիր տօլապ պուլունարագ, հարէմտէքիլէրին եիւզիւ կէօրիւլմէքտէն, իսթէնիլէն շէյ, մէզքիւր տօլապբն իչինէ վաղ իլէ 'տէօնտէրիլէրքէ ալընբպ վիրիւկէլաիկի կիպի, պիր թարթքը սօգաղա ալբլբբ պիր տօլապ վար իտի, վէ հէրքէս, էօյլէ սահիպսիզ չօճուգլարը, կէօթիւրիւպ մէզքիւր տօլապբն իչինէ վաղ իտէրլէր, վէ չընղբրաղընը չեքէրլէր իտի, վէ իչէրտէն իչիտէրէք, կէլիպ ալբբլար իտի, վէ կէօթիւրէն ատէմի քիմսէ կէօրմէզ իտի. վէ պունա տա սէպէպ, եա ալտանարագ պիր մասում սահիպի օլան գբզլար, վէ եախօտ էվլատընը պէսլէեէմեէն տէվլէթ տիւշկիւնիւ ատէմլէր, վէ էմսալէրի, հիճապլարընտան նաչի, չօճուգլարընը թէլէֆէ մէճպուր օրմասընար միւլահազասը իտի, նասբլ քի պիզտէ էմսալէրի վար տբը... հոլ պու՞քի, պիր ճիհէթի իչի օլան պու թէսպիհինտէ, տիկէր ճիհէթի մուզիրը օլտուղունտան, եանի, պագը արսբզ գբզլար, տահա զիեատէ ճէոարէթ ալտբգլարընտան, չիմտի մագպուլ տէյիլ տիր։

—Թա՛մ իշթէ պու տուր, —տէտի Ժան Բընօ ալմբշ օլտուղու մալիսմաթտան մէճլուսն օլարագ, —թա՛ քէնտիսի։

Մէրգում քեաթիպ օգուսմասընտա տէվամէ պաշլատբ։

—Մէրգում չօճուգ, հէման օլ կիւն վաֆթիզ իսիլէրէք, իսմինէ Ժագ-Հանրի գօնուլտու քի, մէզքիւր իքի պաշ եաղբլտբրնտա տա մութապբգ կէօրիւնմիշ տիր։

—Ժա՛գ մը, —տէյի տիշինտիւ Ժան Բընօ, —մէրգումա էօյէ պիր իսմ վիրիլմիշ տիր քի, զաթէն ասբլ քէնտի իսմի տէ օ՛ տուր։

Պատէհու մէրգում,

—Իսմի, էֆէնտի, պու չօճուղուն սօնրատան նէ օլմուշ օլմասը հագգընտա պէնտէնիզէ պիր մալիսմաթ վիրէպիլի՞րմիսինիզ, տէյի սիւալ էյլէտի։

—Գուեուտա միւրաճաաթ իթմէլիեիզ, վէ մէրգում գուեուտու գարբշարբմագլբզա տէվամ պիրլէ,

—Մէրգում չօճուգ, սէքիզ եաշընտա օլանա դատար, Նանգրէյսիւր-Մանստա պիր սիւտանա եաղնընտա գալմբշտբը.—սէքիզ եաշընտա օլտուգտա փարիսէ կէթիրիրմիշ տիր.—Մանսուժտա պիր մարանկոզ եանընտա չբրագլբզա վիրիլմիշ տիր.—Հալիմ թապիսմբը իտի.—վէքեավէթի եէրինտէ իտի։—Այլ պիր ատէմ օլսճաղընտա տա.յիր իւզէրինտէ խասսէլէր պուլունմագտա իտի.—մէրգում ֆէնա պիր հիւմմատան, օն պէշ եաշընտա վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Վէֆա՞թ մը իթմիշ տիր, —տէյի պաղբրտբ Ժան Բընօ քէտէրի ազիմ իւզրէ։

—Էվվէթ, էֆէնտի, 1843 սէնէսի օգոստոսու 20 ինտէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Էֆէնտի, ճճապա պիր եանլբշբգ օլմուշ օլմասընընն իհթիմալի վա՞ր մը տբր...։

Ուֆաճբգ թէֆէճիք իսթիեար կէօզլիւկիւնիւ անընընա գալտբրարագ վէ կիւլիւմսիւեէրէք շու աթիտէքի ճէվապը վիրտի,

—Խայր, էֆէնտի, եանլբշբգ եօգ տուր... հիչ պիր եանլբշ եօգ տուր... եանլբշբգ միւմքին տէյիլ տիր...—Էֆէնտի, պիզզաթ քէնտինիզ տախի ազաճբգ տիւշինտիւկիւնիւզտէ անլաեապիլիրսինիզ քի, եանլբշբգ վուգու պուլմասը իհթիմալտէն օլամագ...—վագաա էսէֆ իտէրիմ էօլմուշ օլմասը իչին, չունքի կէօրմէքտէյիմ քի զիեատէսիյլէ ուճբմագտասընբզ, ֆագաթ, չի՞ֆայտէ քի, գուեուտաթընը վիրտիկի մալիսմաթտէ պունտան իպարէթ տիր,

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի, սիզէ զահմէթ վիրտիմ։

—Զահմէթ օլաճագ պիր շէյ եօգ տուր, էֆէնտի, խայր, հիչ պիր զահմէթ տէյիլ տիր... հաթթա պիր նէվի էյլէնճէ տախի ասեբլսա ճայիզ տիր.—չունքի պէնիմ մէէմուրիյէթիմ էհալիյէ խբտմէթ իթմէք տիր. պինտէն ալէյհ զաթընընզա խբտմէթ իթմէքլէ տախի պաշգա պիր շէյ եաբմաեբպ, անճագ քէնտի վազիֆէմի իֆա իյլէմիշիմ տիր...։

Ժան Բընօ մէրգումու սէլամլատբգտան սօնրա օրատան չբգտբղբ կիպի, մէզքիւր խայրաթխանէտէն տախի տիշարբ չբգտբ։

Մէրգում արապաեա պինտի,

—Էֆէնտի, նէ՞բէեէ կիտէճէկիզ,— տէյի արապաճբ սիւալ իթտի։

—Պաթինեօլա...։

—Պաթինեօլա նէ՞բէեէ կիտէճէկիզ։

—Պիլմէմ...—Օրաեա կիթտիկիմիզտէ, լոզբմ կէլէն մալիսմաթը ալաճաղբմ։

Արապաճբ աթլարը գբրպաճլամաեա պաշլատբ։

—Էօլմի՛ւշ, հա՛, մէրգում չօճուգ էօլմի՛ւշ,—տէտի Ժան Բընօ էսնայի բահտէ, քէնտու քէնտուլէ սէօյլէնէրէք. պէն իսկ, տիրի տիրի պիր ճինայէթի ալէամէթի օլտուղու հալտէ, գօնթէս տբ Լանէյ տէնիլմէքտէ օլան Պլանշէրվիէօնին կէօզէրինտէ սօգաճագտբմ.—տիմէք տիր քի, մէզքիւր ճինայէթին իսպաթը ղայպ օլմուշ տուր.—հէյ վա՛հ, պէն պու դարբտան, դարտաշբմին ինթիդամընը ալամաեաճաղբմ, չունքի, վագաա ճինայէթին սահիհ օլմասընա չիւբհէ եօգ

մուրիյէթիմ էհալիյէ խբտմէթ իթմէք տիր. պինտէն ալէյհ զաթընընզա խբտմէթ իթմէքլէ տախի պաշգա պիր շէյ եաբմաեբպ, անճագ քէնտի վազիֆէմի իֆա իյլէմիշիմ տիր...։

Ժան Բընօ մէրգումու սէլամլատբգտան սօնրա օրատան չբգտբղբ կիպի, մէզքիւր խայրաթխանէտէն տախի տիշարբ չբգտբ։

Մէրգում արապաեա պինտի,

—Էֆէնտի, նէ՞բէեէ կիտէճէկիզ,— տէյի արապաճբ սիւալ իթտի։

—Պաթինեօլա...։

—Պաթինեօլա նէ՞բէեէ կիտէճէկիզ։

—Պիլմէմ...—Օրաեա կիթտիկիմիզտէ, լոզբմ կէլէն մալիսմաթը ալաճաղբմ։

Արապաճբ աթլարը գբրպաճլամաեա պաշլատբ։

—Էօլմի՛ւշ, հա՛, մէրգում չօճուգ էօլմի՛ւշ,—տէտի Ժան Բընօ էսնայի բահտէ, քէնտու քէնտուլէ սէօյլէնէրէք. պէն իսկ, տիրի տիրի պիր ճինայէթի ալէամէթի օլտուղու հալտէ, գօնթէս տբ Լանէյ տէնիլմէքտէ օլան Պլանշէրվիէօնին կէօզէրինտէ սօգաճագտբմ.—տիմէք տիր քի, մէզքիւր ճինայէթին իսպաթը ղայպ օլմուշ տուր.—հէյ վա՛հ, պէն պու դարբտան, դարտաշբմին ինթիդամընը ալամաեաճաղբմ, չունքի, վագաա ճինայէթին սահիհ օլմասընա չիւբհէ եօգ

սքթասքյա Օքէրա թէաթրօսունուն պէսթէլէրինի իշիթմէք վէ ֆէրէֆա իլէ տախի սամիուրու կէօրմէք արզուլամագտա տբը, պիզ օլ գատար զահմէթէ, հաթթա խսթանպօլուն սօգագլարքնըն չամուրունա տա պագմաեարագ, գաթլանմաղա բաղի օլտուղումուղտան, իլմին թարագէսը սաեէսինտէ տէյիլ, պէլէտիյէ իտարէլէրիմիզին հիմմէթիյլէ պիր թէաթրօեա մալիք օլմաքզը հէման թէմէննի վէ արզու ի-տէրիզ...։ Տ. Ք.

—

ՂԱՐԻՑ ՊԻՐ ԹԷՄԻՄ

Լօնտրանքն ճիվարլարքնտա պուլունան Վէմպլէօն նամ գարիեէտէ Բէրսի Մէլքօրմ ճօհն նամքնտա, վէ օն տօղուզ եաշընտա, քէօթրիւմ հալինտէ պիր կէնճ թալէպէ վար իտի։ Մէրգում, տօղուշունտան, աշաղը թարաֆը քէօթրիւմ օլուպ, անճագ միւթէհարրիք ատտալիա իլէ հարէքէթ իտէր իտի։ Պու պէօյլէ օլտուղու հալտէ, կէնճ Բէրսի, վագթինի կէչիրմէք վէ պախուսուս իյիեէ իսթիմալ իթմէք իչին, քիթապ օգումագլա մէշղուլ օլուր իտի, վէ օ՛ տէրէճէ շու մէշղուլիյէթէ մէյլ իթտի քի, քէնտիսի ատէթա պիր էշի քիթապէթ օլմուշ տու։

Բէրսի, պա վասիյէէթ, քիւլլիյէթլու պիր վէրատէթէ մալիք պուլունտուղու հալտէ, իբի զըզգաբընտաշլարը ֆաքիրճէ պիր հալտէ պուլունմագտա իտիլէր։ Մէրգումէ կէնճ, թապիպի մէրգում, գայնը իլէ իյի կէչինիր, վէ սէնէտէ պիր գաշ տէֆա կէչէրէք, 30–40 տագիճէ գատար կէօրիշիր իտի։

Եագընտա, ագշամին սաաթ եէտիսինէ տօղրու, Տօքթ. Լամսօն գայնը իլէ պիր միւլագաթ իթմէք իզրէ, պիր վիզիթա իտիպ, ֆագաթ 8՝, թրէնինէ եէթիշէճէք օլտուղունտան, 15 տագիպ էտէն զիեատէ տուրամաեաճագտը։ Բէրսի, նասըլ քի անլաշըլմագտա տբը, կիճէլի կիւնտիզլիւ պիր մէքթէպտէ պուլունմագտա իտի։

—Օ՛հ, Բէրսի՛, նա՞սըլ, շիշմանլանմըշսէն, տէտի էնիշտէսի (տօքթօր)։

Պու արատա մէքթէպ նաղբրը օրատա պուլունտուղունտան, իքիսինի եալընըզ պրագմագ իզրէ, իքէն,

Տօքթօր, —Բէճա իտէրիմ, տէտի, կիթմէյինի՛զ, եալընըզ պիր գաշ տագիգէ կէօրիշիւրիւզ։

Պունուն իզէրինէ նաղբրը մէրգում կիթմէյիպ, տօքթօրա վէ քէնտի շակիրտինէ (Բէրսի) պիրէր վէ նամ մէշհուր իշկիտէն իքրամ իթտի, վէ պիր տէ քէնտիսի իշտի։

Տօքթ. Լամսօն իշմէզտէն էվվէլ, Ամէրիգատա իյմալ օլունան պիր գութու ժէլաթին քաբսիւլէրի ճէպինտէն չըգարըպ,

—Պագընը՛զ, տէտի, էկէր շայէտ շակիրտլէրինիզտէն պիրինի խաաթա օլուպ տա, թօղ եա հապ ալմասը իգթիզա իտէրսէ, զօլայըզ իչին պու քաբսիւլէր եարըմըշ տբրլար, պագընը՛զ լէզզէթինէ, տալա ֆէնա պիր չէշնիի եօգ տուր։

Նաղբրը միւմանիլէյհ, շու լագբրտը իւզէրինէ, եիւրէկինտէն տալա պիր շէյ կէչիրմէեէրէք, մէղքիւր քաբսիւլիս (իրիճէ հապ) ալտրը կիպի եուտար վէ —ֆիրլադը, տէր, պունու եութմաղը գօլայ իմիշ։

—Պիր աղ, տէր Տօքթ. Լամսօն, պանա թօղ շէքէր կէթիրթիրի՞ր-միսինիզ։

Նաղբր, մուճիպինճէ շէքէրի կէթիրթիրիր։

Տօքթ. Լամսօն պու պօշ քաբսիւլլերէն պիրինի աշար, իչինէ շէքէր տօլտուրուր (նաղբր նագլ իսիեօր քի, տիգգաթլա պագտրմ) վէ գայնընա (Բէրսի) վիրէրէք,

—Եա՛թ, պագայըմ, տէր, պու հէր շէյի գօլայճա տլտրբրը։

Մէրգում կէնճ, տէրհալ վէ պիլաթէրէտտիւտ հապը եուտար վէ պու տէրէճէ սիւհուլէթլէ եութտուղունտան տօլաբը կիւրիշտիւքտէն սօնրա, Տօքթ. սաաթընա պագարագ,

—Օ՛, վագըթ կէլմիշ, պիր տագիգէ զայպ իթմէկէ կէլմէզ, տէր վէ զայպ օլուր, կիտէր, հապըլա տօլու օլան գութուեու պըրագարագ։

Պիր սաաթ սօնրա, Բէրսի քէյֆինի պօշմաղա պաշլար, վէ կիթտիքճէ քէսպի իշթիտտա իթմէկէ պաշլաբըղընտան, իբի տօգթօր ճէլպ օլունուր։ Բէրսի եիւրէկինտէ պիր աղրը, վէ տէրիսի շէքիլիյօր կիպի հիսս իթմէքտէ վէ չաբուգ չաբուգ խսթիֆրա իյլէմէքտէ իտի։ Հէքիմլէր զէհիրլէնմէք շիպհէսինէ զահիպ օլտուլար վէ խսթիֆրասընը սագլսթարլար։

Բէրսի իշին ֆէհմինէ վարարագ, —էվվէթ, էվվէթ, պէնի հասթա իտէն օ հապ տբը. պու տէֆա արթըգ իշիմ պիթտի տէեու պագբրտբ։

Եարը կիճէ, զէվալը չօճուղճուղաղ էօլմիւշ իտի։ Տէրագապ իշ բօլիսէ խապէր վիրիլմիշ իսէ տէ, Լամսօն հալեա պուլունմամըշտբը։

Բօմանլարա ինանմաեանլար, պու վագտայը տիգգաթլա օգուսունլար։

—

ՊԱՇԱՐՄՈՒՆՔ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Զկայ կարեւոր մայրաքաղաք որ այնչափ անգամ պաշարուած և առնուած է որչափ Երուսաղէմ։ Այս քաղաքին շինութեան ժամանակն ծանօթ չէ մեզ, բայց շինութենէն եաքը Երուսաղէմ եղած է ատէպ նիթ կուռ, և ատէպ աւերուած և նորոգուած է, և չիք տարակոյս թէ այս ատէպ փոփոխմանց պատճառաւ քաղաքին այժմու դեսինը տեղ տեղ իրը երեսուն ոտք վեր է հին գետնէն, և հովիտք որ ի սկզբան կը բաժնէին զայն մաս մաս՝ հիմա լցուած են խպառ հողով և աւերակօք։ Ստորև նշանակուած են գլխաւոր պաշարմունք և առք Պաղեստինու այս նշանաւոր քաղաքին, բայց կարճառօտ գրաւմունք որ եղած են Մակաբայեցւոց և վերջին Սելեւկեանց ժամանակ՝ յիշուած չեն հոս։

Արդ զԵրուսաղէմ պաշարեցին

	Ն. Ք. զԿր.
Յեսու	1425 ին
Դաւիթ	1048 ին
Սիսակ	974 ին
Ասորեստանցիք	771 ին
Փարաւոն Նեքաւով	610 ին
Նաբուգոդոնոսոր	587 ին
Պաղոմէոս Սովտէր	320 ին
Անտիոքոս Եպիփան	170 ին
Պոմպէոս	63 ին
Կրասոս	54 ին
Հերովդէս	37 ին
	Յետ Ք.
Տիտոս Վեսպասիանոս	70 ին
Ադրիանոս	135 ին
Խոսրով	614 ին
Հերակլիոս	628 ին
Օմար ամիրապետ	637 ին
Սելճուգեան Թուրքք	1078 ին
Կոտֆրուա տը Պույլեօն	1099 ին
Սալահէտտին	1187 ին
Թուրքք	1217 ին
Խաչակիրք	1229 ին
Թուրքք	1244 ին
Սէլիմ	1517 ին
Պոնապարթ	1799 ին
Մէհմէտ Ալի	1832 ին
Թուրքք	1840 ին

(Ա-ԵՐԵԲԷՐ)

ԱԶԴՕՔ

—

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1882 ՏԱՐԻՈՅ

Սեպհականութիւն Ազգային Հիւանդանոցի Հայոց

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Երկու հարիւր քառասուն երեսէ բաղկացեալ սոյն ընդարձակ տպագրութիւնը բացի բուն Օրացուցէ կը պարունակէ հետեւեալ կարեւոր ճոխ տեղեկութիւններն.

Վիճակագիր Տաճկաստանի. —Օսմանեան դէսպանք ի զանազան աշխարհս. —Դեսպանք և հիւպատոսք օտար տէրութեանց ի Մայրաքաղաքիս. —Ցանկ Օսմանեան Սուլթանաց. —Իշխանութիւնք ընդ գերիշխանութեամբ Սուլթանին. —Հայրապետութիւնք Հայոց. —Պատրիարքութիւնք. Անդամք ժողովոյ և կրօնային ատենի. Անդամք քաղաքային ատենի և Վարչական սենեկի. Անդամք Սմուռնական սենեկի, և Ազգային կեդրոնական դատարանի Անհատական սենեկի, և Պաշտօնեայք Պատրիարքարանի. —Ընդարձակ վիճակագրութիւն տէրութեանց՝ Գերմանիոյ, Գաղղիոյ, Անգղիոյ, Աւստրիոյ, Ամերիկայի, Իտալիոյ, Պելճիքայի, Զուիցերիոյ, Բորդուկալի, Տանիմարքայի, Մէքսիքոյի, Ճաբոնի, Շուէտ-Նորվէկիոյ, Յունաստանի, Չիլիի, Պարսկաստանի, Չինու, Պրազիլիոյ, Սպանիոյ և Հոլանտայի. —Պատմութիւն ժամանակագրական երեւելի անցից. —Նոր ցուցակ գնոց հեռագրութեանց Եւրոպական և Ասիական քաղաքաց Թուրքիոյ. —Նիհ (Թարիֆա) հեռագրի ըստ նոր կարգադրութեան Միջազգային հեռագրութեանց. —Ցուցակ գնոց Եւրոպական Միջազգային Թղթատարութեանց. —Եւրոպական նամակատունք ի Կ. Պոլիս, Գերմանական, Անգլիական, Աւստրիական, Ֆրանսական, Հելլենական և Ռուսական. —Ժամանակացոյց սուրհանդակաց Օսմանեան Միջազգային Թղթատարութեանց. —Ցուցակ գնոց Եւրոպական Տաճկաստանի երկաթուղեաց. —Ցուցակ գնոց և ժամանակացոյց Եգիպտական, Մահմուտէ, Աւստրիական, Մէսանժրի-Մարիթիմ, Բաքէ-Էնէ և Ընկ. և Ռուսական ընկերութեան շոգենաւուց. —Տոկոսաւոր և պարգևաւոր արժեթուղթք գլխաւոր տէրութեանց և քաղաքաց Եւրոպիոյ, Ցուցակք պարգևաց. —Այլեայլք, Նորտենքէօլտ Շուէտացւոյն ուղևորութիւնն ի հիւսիսային բևեռն, Ֆիլոքսէրա որդը, Զինու պարիսպը, Ցորեն արտադրող երկիրք, Երկաթուղեաց արագութիւնը, Դաղթականութիւն յԱմերիկա, Լրագրաց թիւը, Վաճառականութիւն ոսկւոյ և արծաթի, Դաղթականութիւն Հայոց ի Ճավա. —Ազգային մամուլ. —Գլխաւոր ազգաց դրամներուն բաղդատութիւնը Թուրքիոյ և Ցրանսայի դրամներուն հետ. —Գլխաւոր ազգաց չափերուն բաղդատութիւնը Թուրքիոյ չափերուն հետ. —Բաղդատական ցուցակ տարածութեանց և բնակչաց Եւրոպական տէրութեանց. —Ծանուցում, Արամեան տպարան և Գրատուն Բարիզու։

Կը ծախսուի մասնաւորապէս Արամեան տպարանք և ամէն գրավաճառաց քով նաև Ազգային Հիւանդանոցի գրատունեակը։

ԳԻՆ 3 ՂՐՇ.

* * *

Համազգեաց ընկերութիւնը ընդհանուր Ազգին մանկատան դաստիարակութեանը նպատակ ունենալով, վերոյին կը բանայ իր Օրիորդաց վարժարանը ընդ խնամակալութեամբ Ազնուհի Տիկնանց Յառաջադիմասէր ընկերութեան։

Օրիորդաց դաստիարակութիւնք, որ հիմն է ժողովրդեան զարգացման, ամենայն խնամքով և զգուշութեամբ յառաջ պիտի տարուի այս վարժարանիս մէջ, թէ բարոյական, թէ ուսումնական և թէ արհեստական կրթութիւններով։

Բարեպաշտ և ուսումնասէր ծնողք, արդէն համոզուած լլլալով այս երկու ընկերութեանց ամէն առթի մէջ ցոյցուած ճգանց օգտակարութիւնը՝ անշուշտ իրենց դեռափթիթ օրիորդները այս վարժարանս գրկելու պիտի փութան, որպէս զի պարկեշտութեամբ և խնամտութեամբ զարգանան և ապագային մէջ իրենց ընտիր դաւակներ ըլլան։

Վարժարանս պիտի բացուի յառաջիկայ 1882 Նոր տարւոյս յունվար ամսոյն 2ին Համազգեաց ընկերութեան շէնքին մէջ որ ի Բերա Էալէ փողոց թիւ 11։

Աշակերտուհիք արդէն գրուելու սկսած են և ուզողները կրնան դիմել ինոյն վարժարանս ժամը առաւօտեան 5էն, ինչուան ժամը 8 ցորեկուան։

* * *

Հայերէնի, Գաղղիարէնի, Տաճկերէնի, ինչպէս նաեւ Թուագիտութեան և Տոմարակալութեան ըստ բաւականի հմուտ երիտասարդմը (տասնեւօթնամեայ) կը փափաքի վաճառականի կամ փաստաբանի մը քով գրագրութեան կամ ուրիշ յարմար պաշտօնով մը ծառայել և կամ պատուաւոր տան մը մէջ դասատուութիւն ընել։

* * *

խսէ տէ, չօճուգ մէյտանտէ օլմատըգճա, իսպաթ իթմէք գօլայ տէյիլ տիր. նէ՛ չարէ, պու պիր պէտ պախթըլըգ տբը։

Պուրմար Գլիշիյէ վասըլ օլտուգլարքնտա, տրապաճը արապաեը տուրտուրարագ,

—Էֆէնտի, իշթէ Պաթինեօլա եէթիշտիք... —տէտի. —չիմտի նէրէեէ կիտէճէկիզ։

—Պուրատա պիր մէքթէպ օլճագ տբը, պիլի՞րմիսին։

—Պուրատա չօգ մէքթէպլէր վար տբը, գա՞նդիսինի իսթէրսինիզ... —վագատ պէն պիր գայընըն էօնէլէրինտէն կէչիպ տէօնմիշիւմ տիր, լաքին, տօղրուսու իսմէրինի պիլմէմ... —պիր թանէտ տէ Տամ սօգաղընտա վար տբը...։

—Էվվէլա հայտէ օրաեա կիտէլիմ...։

Արապաճը եօլու էլէ ալտը, վէ դիտիպ կիւզէլ կէօսթէրիշլի ճէսիմ պիր պինանքն էօնիւնտէ տուրտու։

Մէղքիւր պինանքն ատնընտա չուաթիտէքիլէր օգունմագտա իտիլէր,

ԿԷՆՃ ՁՕՃՈՒԳԼԱՐ ՄԷՔԹԷՊԻ

ՈՒԼՈՒՄ ՈՒ ՖԻՒՆՈՒՆՈՒՆ ԻԼՔ ՀԱԶԸՐԼԸԳԼԱՐԸ ԻԶԻՆ

—Կէլտիք, էֆէնտիմ... —տէտի արապաճը։

Ժան Բընօ արապատան ինտի, գաբուճունուն օտասընա կիրտի, վէ մէրգումա,

—Բէճա իտէրիմ, միւտիր էֆէնտիմ, —նէյէ՞ տայիր տիր։

—Ա՛ճապա Մ. Պէրթօն, պու մէքթէպին Մ. Պէնիսթան զէմանը չըրագրբընտան պիրի հագգընտա լաղըմ կէլէն պիր մալիւմաթը հիմմէթ իտէպիլի՞ր մի... —լաքին, էվվէլա չունու պիլմէքլիկի արզու իտէրիմ քի, պու մէքթէպ, նէ՞ դատար վագբթան պէրու Մ. Պէրթօնուն թահթը իտարէսինտէ պուլունմագտա տբը։

—Մէքիզ սէնէտէն պէրու, էֆէնտի... —պիզ պուրասընը Մ. Պէնիսթանտան սաթըն ալտրգ, վէ սբրասընա գօյմագ իչին չօգ զահմէթ չէքիպ վէ չօգտա ֆէտտաքարլըգ իթտիք, զիրա զաթէն պօզուլմաեա պաշլամըշ իտի... —հէլէ համա օլսուն քի, պի ամինի Թաալէա, մուվաֆֆագ օլապիլտիք... —պիզտէն էվվէլքի իտարէ իտէն զաթ հէմ իսթիեար վէ հէմտէ սագաթ պիրի օլտուղունտան, իտարէյէ միւզիէտիր օլամաեարագ, իչի չիզկիսինտէն չբգարմըշ իտի... —չբրաղլար պիր պիրի արգասընտան էքսիլմէքտէ իտիլէր...։

—Ա՛ճապա խաթրընըզա կէլի՞ր մի, մատամ, իւզէրինիզէ ալտրգընըզ վագթտա պուլունան չբրագլար իչինտէ, Արման Բէյմոն իսմինտէ պիր չբրագ պուլունմագտա՞ մը իտի։

—Արման Բէյմո՞ն մու, —տէտի մատամ Պէրթօն։

—Էվվէթ, մատամ։

Մէրգումէ պաշընը էյէրէք պիրագ տիւշիւնմէկէ պաշլատբ,

—Տէտիկինիզ չբրագ կիճէլի կիւնտիզլիւլէրտէն մի իտի, եօգսա եաբընըզ կիւնտիւզ կէլիպ կիտէնլերտէն մի իտի։

—Գատիմ գալանլարտան իտի։

—Օ իսիմտէ պիր չբրագ ասլա խաթրըմա կէլմէքտէ տէյիլ տիր...

—Վէ զանն իտէրիմ քի, պիզիմ կիւնիմիզտէ էօյլէ պիր իսիմ հիչ իշիթմէմիշիզ տիր...։

—Մատամ, էօյլէ օլմասընը իյի տէրխաթը իտէպիլմէքտէ՞ միսինիզ, ա՛ճապա ունութմո՞ւշմուսունուզ։

—Խայր, էֆէնտի, բէք իյի պիլիրիմ քի, օ իսիմտէ չբրաղըմըզ օլմամըշ տբը... —վէյլէվ ինսանլըգ տբը, ֆիքրիմտէն չբգմըշ օլսա պիլէ, կէլիպ կիտէն չբրագլարըն էսամիսի տէֆթէրի վար տբը, վէ մէղքիւր տէֆթէրիտէ պիզգաթ քէնտիմ թուութմագտաեըմ, իսթէր ի-սէնիզ պիրլիքտէ պիր քէրրէ կէօզտէն կէչիրէլիմ՞...։

—Բէճա իտէրիմ, մատամ, էկէր էօյլէ պիր զահմէթէ հիմմէթ իտէր իսէնիզ, պէնտէնիզի զիեատէսիյլէ թէչէքքիւրէ պօրճլու գբլարսընըզ։

Մատամ Պէրթօն պիր քիւթիւպխանէտէն միւճէլլէտ պիր տէֆթէր չբգարտը, վէ աչտբ։

—Իշթէ պիզիմ, պու մէքթէպի սաթըն ալտրգմըզ իլք սէնէնին տէֆթէրի պու տուր, —տէտի մէր-

ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ ՐՈՒՉՆԱՄԷ

Հէր սէնէ թապ իսիլտիկի կիպի, պու սէնէ տախի, Զարդարեան էֆէնտինին թապխանէսինտէ թապ իսիլէն, վէ տիվարա ասըլարագ, տէօրթ լիսան իւզրէ այլարը վէ կիւնլէրի կէօսթէրմէքտէ պուլունան Ռուզնամէ, կէրէք Իսթանպոլտա Սուլթան-Համիտտա վագը քէնտի ֆապրիգասընտա, վէ կէրէք սայիր մահէլլէրտէ սաթըլմագտա տը։

* *

ԽՈՆԱՐՀՈՒՄՆ

Ա. ՆԿԱՆՈՆ ԲԱՑԻՑ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԱՒԱՆԴԵԱԼ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆԱՊԷՍ

Ի-

ՑԱՒԵԼԵԱԼ Ի ՆՈՑՆ

ՈՃՌ ԵՒ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Երկրորդ

ՅԱԿՈԲ Գ. ԷՏԻԼԵԱՆ

Վաւերացեալ ի Կրթ. Տեսչութենէ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Սոյն դասագիրքն՝ որ կը պարունակէ մէն մի անկանոն բայի խոնարհումն, և որ ճոխացեալ է 40ի չափ ընդարձակ հրահանգներով, գործնական ոճերով, կարեւոր դիտողութեամբք և ընտիր առածներով՝ զորս երկասիրողն խնամով քաղած է Ժիւռանվիլի ու Պէշրեւէլի բայից խնամարհուռնէն, Լառուսի ու Բու�թըվէնի քերականութիւններէն, և Պէշրեւէլի բառագրքէն, նպատակ ունի դիւր և սթափեցուցիչ եղանակաւ մը ուսուցանել աշակերտաց Ֆրանսերէն լեզուի ամենէն էական մասն, այսինքն անկանոն բայից խոնարհումն, որոց համար աշակերտք մինչև ցարդ մի մեծ դժուարութիւն կրէին, զուրկ լինելով դասագրքէ մը, որ խօսէր սոսկապէս անկանոն բայից վերայ։

Ներկայ դասագիրքն, որ ապաքէն մի մեծ պակաս պիտի լեցուցէ մեր ազգային վարժարանաց մէջ, կրնայ միանգամայն օգտակար ըլլալ ամեն անոնց՝ որք Ֆրանսերէն լեզուն ուսանելու կը պարապին։

Կեդրոնատեղին է Արամեան գրատունն, և գինն է 8 դահեկան արծաթ։

*

ԿԱՂԱՆԴ

Ֆրէնկեան և վաճառատուն, կեդրոն Նորայրի բառաթերթից, կեդրոն Զմիւռնիոյ Մսերեանի գրեանց կեդրոն Տփխիսու Փարոսի Հայաստանեաց Եայլն Եայլն։

ՀՈՍ

Կաղանդի վերաբերեալ զանազան նուէրներէ, դպրոցական գրքերէ և պատկերներէ զատ կը գտնուին նաև։

Ընտիր մաքարտ թիրէ, բարձի և բազուճի համար քանավայի սթամբաներ, քրիստոնէի օրինակներ, ծակոտած քանավա թղթեր, կանանց և արանց համար 35 դրշ գնով ֆանէլլը լուսդրին պօթիններ, նուպիան կօշիկի ներկեր, զարմանալի ուժանութեամբ Պրուսացի խումբուներ, բաղնիքի թախտներ, պուրնուզներ։ Կան նաև՝ կազդուրիչ զուտ քինեականեր, պօրտոնէր եայլն։

Ամենէն աւելի ծնողք հոս դիմելու են 3 դրշ'ի ձեռին՝ Տօքթոր Փեշտիմալճեանի առողջաբանութենէն մէկ մէկ հատ գնելու՝ եթէ կուզեն որ զաւակներին առողջ և կայտառ ըլլան։

Պոլիս Ուզուն չարշի Բիլիտ խանի կից

* *

Մարգարեան գրատունը կը ծանուցանէ թէ՝ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան հրատարակած ընդարձակ Օրացոյցներու վաճառման մի նոր մղում տալու համար, որոշած է Տ. Գէորգ կաթողիկոսի, Տ. Եսայի և Տ. Ներսէս պատրիարքաց կենդանագրերն նուիրել գնողաց։

* *

Պէյօղլունտա Ի.քի գուլուլու սօգաղնտա 38 նիւմէրօ իլէ մուրագդամ շէհրիյէ ալթմըշ ագճէ իճարլու վէ շիմտիլիք մահիյէ եիւղ ալթմիշ ղուրուշ քիրալը, արզէն եէսի գիրա իւքի բարմագ վէ թուլէն սէքիզ գիրա, թէրպլէն էլի ալթը գիրա օն ալթը բարմագ արսսա իւզէրինէ մէպնի իւչ օտա, պիր մաթպախ, պիր գուլու վէ պիր պօտրումը միւշթէմիլ պիր պապ քարկիր խանէ Պէյօղլունտա Սուրբ Երրորդութիւն, (իւչ խորան) էրմէնի քիլիսէսի գըզլար մէքթէպի վագֆընէն մահլիւլի օլուշ, թարաֆը վագրֆտան ա՛ղլ միւզայէտէ սաթըլըր։

Թա՛ղրպի օլանլար իշպու պին սէ-չիրշ եիւզ սէքսէն պիր սէնէսի քեանունի էվվէլին 31 ինէ գատար հէր սապահ սաաթ իւչ պուչուգտան պէշէ տէկին, քիլիսէի մէղքիւր ճէմիյէթ օտասընա միւրաճաաթ իտէրէք, իսմէրինի գայտ վէ իճապընը իճրա իյլէմէլէրի խասսէթէն իլան օլունուր։

13/15 Դեկտեմբերի էվվել 1881
Պէյօղլու

* *

Ներկայիս պատիւ կը համարիմ ծանուցանել Մեծարգոյ հասարակութեան, որ յառաջիկայ Ս. Մը-նընդեան տօնի առթիւ «Ազգային Հիւանդանոցի արհեստարանին» մէջ զանազան տեսակ լաւ կօշիկներ պատրաստուած են, որն որ գոհացուցիչ գիներով կը վաճառին ի Մեծ-Նոր-խան միջնայարկ թիւ 49 Հիւանդանոցի գրասենեակը։

Սիրելի է մեզ հաւատալ, որ Մեծարգոյ Ազգայինք պիտի փութան գնել սոյն արհեստարանի գործերէն, որ կոյացած շահը 600 ի մօտ թշուառ պատսպարելոց պիտոյիցը պիտի յատկանայ։

Դիտասենեակը բաց պիտի ըլլայ ժամ 3-11։

13 դեկտ. 1881 (Կնէ)
Գրաս. Ազգ. Հիւ.

* *

ԳՐԱՏՈՒՆ

Ս. Ե. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Պ-հէ Գ-բս- Մ-տ-ռ-դ- Կ-ր-է Կ-մ-ր-ջէ

Բէ- 56

Կը ծանուցուի Արդոյ հասարակութեան թէ վերոյիշեալ գրատունը Կաղանդի առթիւ 1881 դեկ. 20 և 27 կիւրակէ օրերը բաց ըլլալով, ամեն տեսակ նուէրներ, Օրացոյց պարզ և փառակազմ, պատկերներ և պատկերազարդ Կաղանդի նուէրներ և այլ եկեղեցական, դպրոցական և վիպասանական նաև Տիտոնոր, Էսբարը Փարիզ, Զինկեանէ Գըզը, Թուճատան Գըզլար ամեն տեսակ գրքեր խիստ ժամանակներով. մեծ քանակութեամբ կընդունուին աւելի զեղչ կը լինի։

* *

ԵԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ՀԻՐՔԵԱՑԷՍԻ

Լիսանը Թիւրքի վէ հրուֆաքը Էրմէնի իլէ միթէվէֆա Վարդան պէյին սօն էսէրի պէրկիզիտէսի օլուպ, Մէհրան Ս. Քիթապճեանը հիմէմաթ ու մէսարիֆաթըյլա թապ իսիլմիշ օլան վէ իքի ճիլտէն իպարէթ պուլունան Օսմանլը-Ռուս սօն մուհարէպէսինին հիքմեթէյի մէշհուրէսի պուտէֆա ազ գալմըշ օլուղունտան, կէրէք ղազէթամըզ մաթպասընտա սահիպի Քարաֆընտան, վէ կէրէք Իսթանպօլտա Զիլինկիրէր ճատտէսինտէ Ղուկասեան, վէ էմին էօնիւնտէ Սիմօն Փափազեանէֆէնտիլէրին քիւթիւպխանէլէրինտէ սաթըլմագտա տը։

* *

ԴԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ԴԱՍԵՐ

Դաղղիերէն լեզուի նշանաւոր ուսուցիչ Ն. Սիմոնեան էֆէնտի պատրաստուած է այս անգամ Դաղղիերէն լեզուի դիշերային դասեր սաւանդել թէ՛ Նորուս և թէ՛ արդէն յառաջացեալ պատանեաց ու երիտասարդաց։

Դասարան յատկացեալ է Պոլիս'ի Դում-գապու Նշանճը ճատտէսի թիւ 57 Սուրէնեան Վարժարանը. դասերը պիտի տրուին երկուշաբթի և ուրբաթ գիշերները. եթէ գասառուաց թիւն տասնեւհինգի հասնի, դասերը պիտի սկսին ուսանդուիլ դեկտ. 11ին, արդէն հինգ աշակերտք կան ստորագրեալ. ուրիշ ստորագրուիլ ուզողներ պէտք է այժմէն երկուշաբթի իրիկուններըը ժամը 11-12, ուրբաթ գիշերները 11էն մինչև 3։

* *

Էսբարը Փարիսէն վէ Թուճատան Գըզլարտան, Դուլբագճըլար պաշը խարիճինտէ, Էտիրնէլի Գէորգ ապանէն թիւթիւնճիւ տիւքքեանընտա տախի սաթըլմագտասը։

* *

Իսթանպոլտա Պաղչէ-գաբուսունտա, Էմիթաս կէօմիւկիւ գարչուսընտա քիւշատ իյլէտիկիմիզ 43 նիւմէրօլու էզգուխանէմիզ իչին քեաֆֆէֆի իլաճլարըմըզը էվրօբատան հէնուզ ճէլմ իյլէմիշ օլուպ, քեաֆֆէֆի իսթիհզարաթըմըզը տախի, տիգզաթը թամամ իլէ հազըրլամըշ օլտուղումըզը տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ միւթէպէր էհալիմիզէ իլան իտէրիզ։

Մէվսիմ իգթիզասընա, պալըգ եաղը իսթիմալ իթմէքտէ օլան զէվաթա, գարբըզգ վէ պօղուլմուշ եաղլարտան իհթիննպ իթմէք իսթէտիքլէրինտէ, հէնուզ կէթիրթմիշ օլտուղումուզ բէթէրմօլէր ֆապրիգասընը հալիս մօրինօ պալըզը ճիյէրինին եաղընտան իշթիրա իթմէլէրինի խալիսանէ պէտեան իտէրիզ։

Իլաճլարը եաբըլմասընա ֆէվգէլատէ տիգզաթ օլունմագտա օլտուղու կիպի, ֆիյաթճա տախի, իտարէ իտէպիլէճէկինտէն զիյատէ թալէպ իթմէմէյի քէնտիմիզէ մէսլէք իթթիխազ իթմիշ օլտուղումուզտան, թէշրիֆ իտէն միւշթէրիլէրին մէմնուն գալաճագլարը պի իշթիպահ ալը։

Էճզախանէմիզէ, մէմլէքէթիմիզին էն միւթէպէր տօգթօրլարընտան, տօգթօր Գ. Թիւրապեան էֆէնտի տէվամ իթմէքտէ օլուպ, բազար կիւնլէրինտէն մասատա, հէր կիւն սաաթ 6տան 9ա գատար հասթալարընա պագմագտա տը, վէ կէօզ, գուլագ թապիպի տօգթօր Գուսթօմիրիս տախի հէր կիւն հասթալարընը սաաթ 7½տան 9ա գատար գապուլ իթմէքտէ օլուպ, սայիր միւթէպէր տօգթօրլարտան տախի տէվամ իտէնլէր վար տը։

Ե. ԻՍՊԷՋԵՐԵԱՆ

ՏՕԳԹՕՐ ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆՏԻ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Տօղթօրը միւմիւլէյհ, Բարիստէ իլմի թէպապէթ թահսիլ իտէրէք, պու տէֆա պուրատա կէլմիշ օլտուղունտան, Պէյօղլունտա, Շիշլի սօգաղընտա, Մէճմուայի Հավատիս մութպասընը գարչուսընտան 18 նիւմէրօլու խանէտէ, հէր կիւն սապահտան սաաթ 6էտ գատար պուլունմագտա օլուպ, վէ ճիւմսա կիւնլէրի տախի, սաաթ 4տէն 6էտ գատար, քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկեանը. մէճճանէն թէտավի իտէճէք տիր։

Տօղթօրու միւմիւլէյհ հէր կիւն սաաթ 8տէն ադշամա գատար, Իսթանպօլ ճիվարընտա, Նիշանճըտա, Մուսալլա ճատտէսինտէ, 53 նիւմէրօլու սապըդ էճզահանէսի քէնտիսինէ իդամէթկեան իթթիխազ իտէրէք պուլունմագտա տը։ Բազար իրթէսի կիւնլէրի, մահէլլի մէզքիւրտէ, սաաթ 8տէն 10ա գատար. քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն Փուգարա խասթէկեանը մէճճանէն պագմագտա տը։

ՏՕԳԹՕՐ Դ. Ս. ՏՕՊՐԱՇԵԱՆ

Միւմիւլէյհ Տօղթօր՝ սինի շեպապէթինի Լէնտրանը թըպկիյէ տար իւլ Ֆիւնունը.յլա խասթախանէսինտէ իմրար իտուպ, քէմալի իզզ ու շէրէֆլէ Ռէպապէթ, ճէրրահզդ վէ լավութալզդ տիրլօմալարընը ալտըգտան վէ Լէնտրատա տիկէր իքի խասթախանէտէ տէ հէքիմլիք իթտիքտէն սոնրա, շիմտի Իսթանպօլա ավտէթ իթմիշ տիր։

Միւմիւլէյհ Տօղթօր Տօպրաշեան, Իսթանպօլտա Կէտիկ բաշատա Մէրտիվէնլի նամ Բում քիլիսէսինին եօգարքի սրբասընտա, Զատըրճը Ահմէտ նամ սօղագտա 12 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իթտիկինի, վէ հէր կիւն էօյլէնէ գատար օրատա պուլունարագ, քէնտույէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկեանը թէտավի իյլէտիկինի միւթէպէր էհալիյէ իլան իտէր։

Քէզալիք թապիպի միւմիւլէյհ, հէր բազար իրթէսի կիւնլէրի էօյլէնտէն պիր սաաթ սօնրա, խանէի մէզքիւրէ կիտէն ֆագիր խասթէկեանը մէճճանէն թէտավի իտէճէք կինի տախի իլան էյլէր։

ՄՈՒԱՑԷՆԷՑԻ ԽԱՍԹԷԿԵԱՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ ՇՈՒԱՐՑ

Էսկէրտէ, Եէնի «ոմ- [illegible] 4 Ե էտտ

40-Պիւյիւք Հէնտէք սօղաղը-40

Տօքթէօրիւ միւմիւլէյհին գապինէսինտէ, հէր նէվի հավա պօշալտրճը, վէ նէֆէս եօլարընա էնվայը էճզա պուխարլարը իւֆլէմէկէ մնխսուս ալէթլէր մէվճուտ օլուպ, ադ ճիկէր վէ պօղազ վէ պուրուն խասթալզգլարընա խուսուսի օլարագ պագտըզը կիպի, էլէքթրիք ալէթլէրիյլէ իճրա օլունան հէր նէվի թէտավիյի եաբար, էսկի կէօքիւղ վէ նէզլէ, վէ պօղմաճա էօքսիրիւք, վէ տիֆթէրի վէ եէլ վէ սինիր խասթալզգլարը, վէ քէօթրիմիւք վէ սարա կիպի իլէթլէրին թապիպի խուսուսիսի տիր։

Գէղա, կիզլի խասթալզգլար, զայիֆլիք վէ ղայրիհիւմ։

ԻԽԹԱՐ

Բիայէթլու էհալիյէ իխթար օլունուր քի, ՏՕԳԹԷՕՐ ՏԸ ԺՕՆԿՈՒՆ ԱՍԸԼԽԱԼԻՍ ՄՕՐԻՆԱ ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ պունատան պէօյլէ, եարըմչար ինկիլիզ բինթօսու մըգտարընտա օլտուղու հալտէ, չիշէլէր իչինտէ օլարագ սաթըլմագտա տը։

Պիրէր չէյրէք բինթօ օլարագ սաթըլմագտա օլանլարը թագլիտի եաբըլտըզը կէօրիւմիւշ օլտուղունտան, թօքլաթտըրըմը տը։

ՄԷՋԻԹԻՐ ՏՕԹԹԷՕՐ ՏԸ ԺՕՆԿՈՒՆ ԱՍԸԼԽԱԼԻՍ ՄՕՐԻՆԱ ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ, Պէյ օղլուտա, Մ. Գանճիկիւ Պրիթանիք նամ էճզախանէսինտէ, վէ Գալաթատա Եիւքսէք գալտըրըմնա Մ. Վէլիլ վէ գումրանէտտը աթիկ մահէլլինտէ Մ. Ժ. Գղագօ էճզախանէսինտէ, վէ Իսթանպօլտա Եէնի ճամիտէ Մ. Մէզիքի վէ գումրանէտտը մերքէզ էճզա մաղազասընտա, վէմահմուտ բաշատա 49 նիւմէրօլու Մ. Անթոան Զօպան օղլու, վէ Եէնի-ճամի հավուզտանտա, 16 նիւմէրօլու Մ. Ժագ Ալէքսան էճզախանէլէրինտէ, վէ սայիր քեաֆֆէյի միւթէպէր էճզախանէլէրտէ սաթըլմագտա տը։

Ա.ԲԼ -ՀԷՆՐԻ-
ԷՕԺԷՆ ՄԻԳՈՒ

Գալաթատա, Պանդ Օթթոման աշաղը գարուսու գարչըսընտա Ն. Ձոէ

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE

ՀԻԶ ՊԻՐ ՇԷՑ ՂԱՑՊ ԻԹՄԷՄԷՔ ՄԱԳՍԷՏԻՑԼԷ ԲԻԱՆԳՕԵԱ ՀԻՍՍԷՄԷՆՏ ՕԼՄԱԳ

Բաղպէթլու միւշթերիլերիմի մէճմուն իթմէք իւզրէ, թահքը թէէմինէ ալընմը օլարագ, 500 միլիոն ֆրանգ սերմաեէսի օլան Ամիւրանս Ֆինանսիէր նամ շիրքէթ իլէ միւնասէպաթա կիրիշտիմ։ Մէզքիւր շիրքէթ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրալար վասըթասըյլա, հիչ տէյիլ իսէ, հէր պիլէթին ֆիւեաթը օլան 100 ֆրանգրն թէէտիեէսինի թէէմին իտէր, վէ օ հալտէ, հէր հանկը ճինս պիլէթ օլուր իսէ օլսուն, հիչ պիր ազէչ զայսլ իթմէզ։ Մէզքիւր բիանգօ պիլէթլէրինէն վէեաթատ բրոմէսլէրինէն սաթըն ալմագ իսթէեէնլէրէ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրալար վասըթասըյլա, պէհէրինէ տէրհալ 100էր ֆրանգ թէէտիեէ օլունմագ իւզրէ, Բարիսին Ամիւրանս Ֆինանսիէր շիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եաթատ տահա զիեատէ իթասընա հաղրրմ։

Պու պօնօլար տա, պիր մըգտար ֆրանսըզ էսհամը ուսմանիեէսինին պիր մահէլլէ էմանէթէն գօնուրմուշ օլմասըյլա, թէէմին իտիմիշլէր տիր։ Պինանէն ալէյհ մէզքիւր բիանգօ պիլէթ վէ բրոմէսլէրինէն վագը օլահագ ազէչէճ քեաֆֆէյի զարար վէ զիեանը թէէմին իտէրիմ։ Հէր քէս, հիչ պիր շէյ զայսլ իթմէմէլիրէք, պէնիմ բիանգօ պիլէթլէրիմ վէ բրոմէսլէրիմին իւզէրինէ թայլէնի տէնէեէպիլիր։

Սինէոե տեսչի տեղի տոմարը վերջին տեղեկութիւն ալան Մահմէտիան էրայնէրինին 1870 սինէոի տոմարը։

ՊԻԻՑԻԻՔ ԻՒՐԱՄԻԵԷԼԷՐ · — 200,000 ֆիորին, 50,000 ֆիորին, 12,000 ֆիորին
Սինէոե իւչ տեղի տոմարը վերջին տեղեկութիւն ալան Գար կրան պոսթալէԷԼԷ տոմարը.

ՊԻԻՑԻԻՔ ԻՒՐԱՄԻՑԷԼԷՐ · — 150,000 ֆիորին, 15,000 ֆիորին.
Սինէոե տեսչի տեղի տոմարը տեղեկութիւն ալանտագ օլան Ամէրիքա նահանգ.

ՊԻԻՑԻԻՔ ԻՒՐԱՄԻԵԷԼԷՐ · — 40,000 ֆիորին, 20,000 ֆիորին.

Գալաթա, քէօպրիւ եաղընընտա,
Հալաճեան խանընտա Ն. 5

Ա. ԱՏԼԷՐ

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՖՕՐՕԱԼԱՐԸ

Բարիս, 31 դեկ.

Ֆրանսըզ ֆոնտօսու 3%	84- 2½
» » 5%	114 22½
Էսհամը Ռումումիէ աշլարը	14-25
» » գարանտը	14-45
1865 Իսթիդրազը	90-
1869 »	77-
1873 »	72-50
Ռումէլի չըմէնտը. Թահվիլ.	63-25
Օսմանլը Պանդասը	377-50
Դրէտի Լիոնէ	895-
Ռուս ֆոնտօսու 5% (1877	95-
Ռուսիանըն Շարք իսթիդրազը	59-½
Իթալիա ֆոնտօսու	90-40
Մըսրը իսթիդ. պիրլէշմիշ	360-
Իսբանեա խարիճի իսթիդրազը	30-½
Դամպիս Լոնտրա իւզէրինէ	25-22

Բարիս, (Գուլվար) 30 դեկ.

Ֆրանսըզ ֆոնտօսու 3%	114- 7½
Էսհամը Ռումումիէ	14-25

Լոնտրա 31 դեկ.

Ինկիլիզ գոնսոլիտ	99-¾
Էսհամը Ռումումիէ աշլարը	14-1/10
» » գարանտը	14-¾
1865 Իսթիդրազը	17-¾
1869 »	16-
1871 »	72-½
1872 (Պոնտու Թէզզոր)	27-¾
1873 »	14-7/8
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթիդ. բրազը	86-
Օսմանլը Պանդասը	24-¾
Ռուսիա իսթիդրազը 1873	86-¾
Մըսրը իսթիդրազը պիրլէշմիշ	71-¾
» իսթիեազլը (չըմէնտը.)	92-½
Տաբրա սանիէ	71-¾
Մըսրըն Բոչիլտ իսթիդրազը	91-½
1877 Մահարիսթան էսհամը	103-½
Դամպիս Բարիզ	25-56

Վիէննա, 31 դեկ.

Լոնտրա իւզէրինէ գամպիա	119-
Ռումէլի սէմիր եօլ թահվիլաթը	28-70

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՕԱԼԸ

Էսհ. Ռում. դեկտ 21 ազշմ. գր.	15-33
» » գեկտ. 22 սպհ. աչ.	15-31
» » Էն եիւքսէք	15-31½
» » Էն աշաղը	15-31
» » Մասաթ 5 տէ	15-31½
1863 Իսթիդ. (Մութօն) 6% ֆ.	95-
1865 » » 6% ֆ.	83-
1869 » (Բինար) 6% ֆ.	75-
1872 » (Պօնտու Թրէզոր	27-50
1873 » (Բինար) 6% ֆ.	78-
Ռումէլի չըմէնտրֆէր	62-
Տէրբոր զուրուշ	15-
Հէվալէսիզ »	-
Ալգէլ Ֆայիզի %,	8-

ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ ԹԻԵՌԸԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6%	8- 5
Սօսիէթէ ժէն 6%	6-10
Իսթանպոլ Պանգասը	11-50
Սօսիէթէ Օթթոման	4-35
Թրամվայ 5%	535-
Լավրիօմ (մատէն)	155-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԹԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 դրշան	Ղ.ֆ.
Ինկիլիզ լիրասը	110 20
Ֆրանսըզ ալթունու	87-20
Բոլ	90- 5
Դրիմիյ ալթունու	32-
Պէեազ մէճիտիյէ	107-36
Մէքսիք	203-20
Պէշլիք	203-
Ալթըզգ	126-30
Գագըզ	610-
Գարպոն գայիմէի գարիք	361-20

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԹԻԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	940-
Էն աշաղը	935-
Մասաթ 5 տէ	935-

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ ԿԱՐԱՊԵՏ Կ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ